

กลวิธีสร้างภาพลักษณ์ตัวละครเหนือธรรมชาติในนวนิยายเรื่องเล่าห์บรรพกาล ของวรรณวรรณ

The Strategies of Creating Images of Supernatural Characters in the Leh Banpakarn by Wannawat

Received: October 20, 2020; Revised: November 2, 2020; Accepted: November 9, 2020

ณัฐยา ยศสอน¹ อรจิรา อัจฉริยไพบูลย์²

Natthaya Yotsorn, Onjira Atcharyapaiboon

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่องนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาภาพลักษณ์และกลวิธีการสร้างภาพลักษณ์ตัวละครเหนือธรรมชาติที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องเล่าห์บรรพกาลของวรรณวรรณ จำนวน 4 ตัวละคร ได้แก่ เพลิงฟ้า ศาสตราจารย์อดุล สีตางค์ และปึกบุญ ผลการศึกษาพบว่า ภาพลักษณ์ด้านความเหนือธรรมชาติของตัวละคร มีภูมิหลังที่เชื่อมโยงเกี่ยวเนื่องกัน ซึ่งภาพลักษณ์ของตัวละครเหล่านี้มีการสร้างสรรค์ที่สมเหตุสมผล และสมจริงตามองค์ประกอบของวรรณกรรม 3 แนวทางหลัก ได้แก่ 1) กลวิธีการสร้างผ่านโครงเรื่องที่มีการดำเนินเรื่องสลับไปมาระหว่างอดีตชาติกับปัจจุบัน 2) กลวิธีการสร้างผ่านฉาก เป็นการสร้างฉากให้มีความลึกซึ้งน่ากลัวซึ่งนำเสนอผ่านฉากเหตุการณ์ในยุคสมัยทวารวดี ยุคสมัยรัชกาลที่ 5 รวมทั้งยุคสมัยปัจจุบัน และ 3) กลวิธีการสร้างผ่านบทสนทนา ที่ทำให้เห็นลักษณะพฤติกรรมความเหนือธรรมชาติของตัวละครได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: กลวิธีสร้างภาพลักษณ์, ตัวละครเหนือธรรมชาติ, เล่าห์บรรพกาล, วรรณวรรณ

¹ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร (Undergraduate students of the Department of Thai Language Faculty of Humanities, Naresuan University) e-mail: aomoahaha@gmail.com

² อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร (Lecturer of the Department of Thai Language Faculty of Humanities, Naresuan University) e-mail: ornjiraa@hotmail.com

Abstract

This research article aims to study the images of supernatural characters and the strategies creating the images of 4 supernatural characters in the novel 'Leh Bunpakarn' by Wannawat: Plerngfah, Professor Adul, Sitang, and Pakboon. The result revealed that there are 2 types of supernatural characters images: the images of humaneness, and supernature. These images are created and exist rationally under the novel's fictional rules. Furthermore, Wannawat's principle 3 strategies of creating supernatural characters are found: 1) Creating the images through plot structure where the story alters between the past and the present. 2) Creating the images through scenes where the author creates a sense of mystery and eeriness by presenting the story through the events during the Dvaravati period, King Rama V's reign, and the present. 3) Creating images through dialogue, which show the supernatural aspects of characters more clearly.

Keywords: Strategies of Creating Images, Supernatural Characters, Leh Banpakarn, Wannawat

บทนำ

นวนิยายเป็นบันเทิงคดีประเภทหนึ่ง จัดเป็นงานเขียนที่สร้างสรรค์ขึ้นจากจินตนาการของผู้เขียน เป็นสำคัญ โดยจินตนาการเหล่านั้นมีพื้นฐานมาจากความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคม (ัญญา สังขพันธานนท์, 2539 : 161) ดังนั้นนวนิยายเป็นเรื่องที่คุณเขียนได้สมมติขึ้นเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกนึกคิดทางจินตภาพตามเนื้อเรื่องตั้งแต่ต้นไปจนจบ นวนิยายมีความหลากหลายในด้านเนื้อหา เช่น นวนิยายแนวรักโรแมนติก นวนิยายแนวผจญภัย นวนิยายแนวสะท้อนสังคม นวนิยายแนวอิงประวัติศาสตร์ และนวนิยายแนวลึกลับเหนือธรรมชาติ เป็นต้น

นวนิยายประเภทเหนือธรรมชาติมีลักษณะเป็นนวนิยายที่เน้นความมหัศจรรย์เหนือธรรมชาติ เช่น เรื่องเกี่ยวกับคาถาอาคม ไสยศาสตร์ และเวทมนตร์ต่าง ๆ นวนิยายประเภทนี้ประกอบไปด้วยโครงเรื่อง แก่นเรื่อง ฉาก ตัวละคร บทสนทนา รวมถึงเนื้อหาที่มีความเข้มข้น มหัศจรรย์ และสร้างความตื่นเต้นระทึกใจแก่ผู้อ่านได้เป็นอย่างดี ดังที่ วนิดา บำรุงไทย (2544, หน้า 78-79) กล่าวว่า นวนิยายเหนือธรรมชาติเป็นวรรณกรรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความน่าสะพรึงกลัวของภูตผีปิศาจ ความเร้นลับมหัศจรรย์หรืออำนาจของดวงวิญญาณ พลังจิต สารของนวนิยายประเภทลึกลับสยองขวัญของไทยจึงมีเอกลักษณ์เฉพาะที่น่าสนใจ

ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันนวนิยายประเภทเหนือธรรมชาติได้รับความนิยมในทุกยุคทุกสมัย เนื่องจากการสร้างตัวละครที่มีความมหัศจรรย์เหนือกว่ามนุษย์ธรรมดาทั่วไป กล่าวคือ ตัวละครมีความสามารถพิเศษ เช่น แปลงร่าง หายตัว ระลึกชาติ เหาะเหินเดินอากาศ และมีอำนาจพิเศษ เป็นต้น นักเขียนนวนิยายไทยประเภทเหนือธรรมชาติที่มีผู้อ่านติดตามผลงานอย่างแพร่หลาย เช่น **แก้วแก้ว** ผลงานที่สร้างชื่อเสียง เช่น เรือนมยุรา เจ้าบ้านเจ้าเรือน แต่ปางก่อน นิรมิต และปลายเทียน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมี **ตรี อภิรม** ผลงานที่สร้างชื่อเสียง เช่น แก้วขนเหล็ก และทนายทอสูร เป็นต้น ส่วน **พงศกร** ผลงานที่สร้างชื่อเสียง เช่น สาปภูษา สร้อยแสงจันทร์ รอยไหม กิ๊พ้า เป็นต้น และ **ภูเตศวร** ผลงานที่สร้างชื่อเสียง เช่น ศิวนาฏราช อติเทพ และร่าง เป็นต้น

หนึ่งในนักเขียนนวนิยายแนวเหนือธรรมชาติที่มีผลงานสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่องและได้รับความนิยมจากผู้อ่านอย่างกว้างขวางในยุคปัจจุบัน คือ **วรรณวรรณ** ซึ่งเป็นนามปากกาของ วรรณวรรณ จันทรงนา นักเขียนนวนิยายอีกคนหนึ่งในวงการวรรณกรรมไทย ผลงานที่สร้างชื่อเสียง เช่น อชิโร ฤกษ์สังหาร จันทราอุษาคเนย์ และเล่ห์บรรพกาล เป็นต้น โดยงานเขียนส่วนใหญ่ได้รับการติดต่อจากผู้จัดละครทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ นำบทประพันธ์มาสร้างสรรค์เป็นบทละครโทรทัศน์ เช่น นวนิยายเรื่อง ‘ฤกษ์สังหาร’ นำเสนอเป็นละครโทรทัศน์ทางช่องวัน 31 และนวนิยายเรื่อง ‘เล่ห์บรรพกาล’ เสนอเป็นละครโทรทัศน์ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 เป็นต้น

นวนิยายเรื่อง ‘เล่ห์บรรพกาล’ เป็นนวนิยายอิงประวัติศาสตร์แนวโคกนาฏกรรมความแค้นของตัวละครข้ามภพข้ามชาติ โดยเล่าเรื่องผ่านเหตุการณ์ของ 3 ยุคสมัย ได้แก่ ยุคสมัยทวารวดี ยุคสมัยรัชกาลที่ 5 และยุคปัจจุบัน ‘เล่ห์บรรพกาล’ เป็นนวนิยายที่มีลักษณะเด่นตั้งแต่เนื้อเรื่องรวมถึงลักษณะพิเศษของตัวละครที่มีการสร้างให้มีความเหนือธรรมชาติหลายด้าน เช่น ด้านไสยศาสตร์ การกลับชาติมาเกิด และการหยั่งรู้อดีตชาติ ฯลฯ ผู้ประพันธ์ใช้กลวิธีการสร้างตัวละครให้มีความมหัศจรรย์ผ่านโครงเรื่อง ฉาก และบทสนทนา เป็นต้น ตัวละครเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ดำเนินเล่าเรื่องราวย้อนไปในอดีตให้ผู้อ่านได้เข้าใจเนื้อหาที่ผู้ประพันธ์ต้องการสื่อสารออกมาได้อย่างชัดเจน

ตัวละครสำคัญในนวนิยายเรื่อง ‘เล่ห์บรรพกาล’ ประกอบไปด้วย เพลิงฟ้า ศาสตราจารย์อดุล สิตางค์ และปิกบุญ ซึ่งตัวละครทั้ง 4 ตัว มีภาพลักษณ์ความเหนือธรรมชาติที่เหมือนคล้ายแต่แตกต่างกันดังนี้ กล่าวคือ **‘เพลิงฟ้า’** มีลักษณะความเหนือธรรมชาติที่เด่นชัด คือ การหยั่งรู้อดีตชาติหลายภพชาติ ส่วน **‘ศาสตราจารย์อดุล’** มีความเหนือธรรมชาติเกี่ยวกับการหยั่งรู้อดีตชาติเช่นเดียวกัน แต่เขาปิดบังเรื่องนี้ เป็นความลับเพื่อหวังประโยชน์บางอย่าง ด้านตัวละคร **‘สิตางค์’** มีลักษณะความเหนือธรรมชาติโดยเมื่อสัมผัสร่างกายของผู้มีมานวิเศษจะสามารถหยั่งรู้อดีตชาติ และ **‘ปิกบุญ’** ยังเป็นอีกหนึ่งตัวละครที่มีลักษณะความเหนือธรรมชาติ คือ สามารถหยั่งรู้อดีตชาติของตนเองและผู้อื่นได้ อีกทั้งยังสามารถควบคุมภาพเรื่องราวในอดีตชาติก่อนที่จะถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้รับรู้อีกด้วย

บาทัน อัมสำราญ (2548, หน้า 25-26) อธิบายเกี่ยวกับการสร้างตัวละครที่มีลักษณะเหนือธรรมชาติไว้ว่า การสร้างตัวละครแบบเหนือจริง ได้แก่ การสร้างตัวละครให้มีพฤติกรรมเกินกว่ามนุษย์จะกระทำได้ เช่น แยกสลายร่างกายได้ ตายแล้วฟื้นขึ้นมาอีกครั้ง หรือแม้แต่กระทั่งตัวละครที่แกร่งกล้าสามารถเหนือมนุษย์เหล่านี้ก็อาจนับเป็นการสร้างตัวละครประเภทเหนือจริงได้

นอกจากนี้ วีรวัดน์ อินทรพร (2560) ได้ศึกษาเรื่อง **ตัวละครประเภทมนุษย์เหนือธรรมชาติในนวนิยายเรื่อง “หน้ากากดอกชอนกลีน” ของแก้วแก้ว** พบว่าลักษณะเหนือธรรมชาติของตัวละครในนวนิยายที่แก้วแก้วสร้างขึ้นมีความสำคัญต่อโครงสร้างของเรื่อง และมีนัยสำคัญในการเสนอสารของนวนิยาย คือ การเรียนรู้ของตัวละครในการแยกแยะความจริงออกจากความหลง ซึ่งภาวะเหนือธรรมชาติที่เสนอในนวนิยายเปรียบเสมือนปัญญาที่ช่วยให้ตัวละครหลุดพ้นจากความหลงในรูปลักษณะภายนอกของคนที่ซ่อนความเลวร้ายไว้ภายใน

ทั้งนี้ผู้วิจัยยังได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับภาพลักษณ์ตัวละครเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาดังนี้ กล่าวคือ อรจิรา อัจฉริยไพบุลย์ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง **กลวิธีสร้างภาพลักษณ์ตัวละครชายในผู้ชนะสิบทิศ** พบว่า ยาขอบใช้กลวิธีสร้างภาพลักษณ์ตัวละครชายในผู้ชนะสิบทิศ 2 กลวิธีหลัก กลวิธีแรก คือ กลวิธีสื่อความโดยตรง ประกอบด้วย 6 กลวิธีย่อย ได้แก่ วิธีการกล่าวซ้ำ วิธีการขยายความโดยการเสริมรายละเอียด วิธีการยกเหตุการณ์ในเรื่อง วิธีการใช้คู่เทียบ วิธีการกล่าวในทำนองที่ต่างออกไป และวิธีการใช้กลวิธีแบบผสมผสาน ส่วนกลวิธีที่สอง คือ กลวิธีสื่อความโดยการเสนอแนะ ประกอบด้วย 2 กลวิธีย่อย ได้แก่ วิธีการใช้ภาพพจน์ และวิธีการใช้โวหาร

ด้วยเหตุที่ว่าตัวละครเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในนวนิยายและเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญสร้างอรรถรสให้แก่ผู้อ่านได้เป็นอย่างดี ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาพลักษณ์ของตัวละครและศึกษากลวิธีการสร้างภาพลักษณ์ตัวละครเหนือธรรมชาติซึ่งมีลักษณะข้ามภพข้ามชาติที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง “เล่ห์บรรพกาล” ของวรรณวรรณ ผู้วิจัยเลือกศึกษาตัวละครสำคัญ 4 ตัวละคร ได้แก่ เพลิงฟ้า ศาสตราจารย์อดุล สิตางค์ และปัทม อันจะเป็นการทำให้ทราบถึงวิธีการสร้างสรรค์ภาพลักษณ์ของตัวละครเหนือธรรมชาติของวรรณวรรณ รวมทั้งเป็นแนวทางในการศึกษางานวรรณกรรมของนักเขียนคนอื่นต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาภาพลักษณ์และกลวิธีการสร้างภาพลักษณ์ตัวละครเหนือธรรมชาติในนวนิยายเรื่อง เล่ห์บรรพกาล ของวรรณวรรณ

ขอบเขตการศึกษา

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตในการศึกษาโดยมีรายละเอียดดังนี้

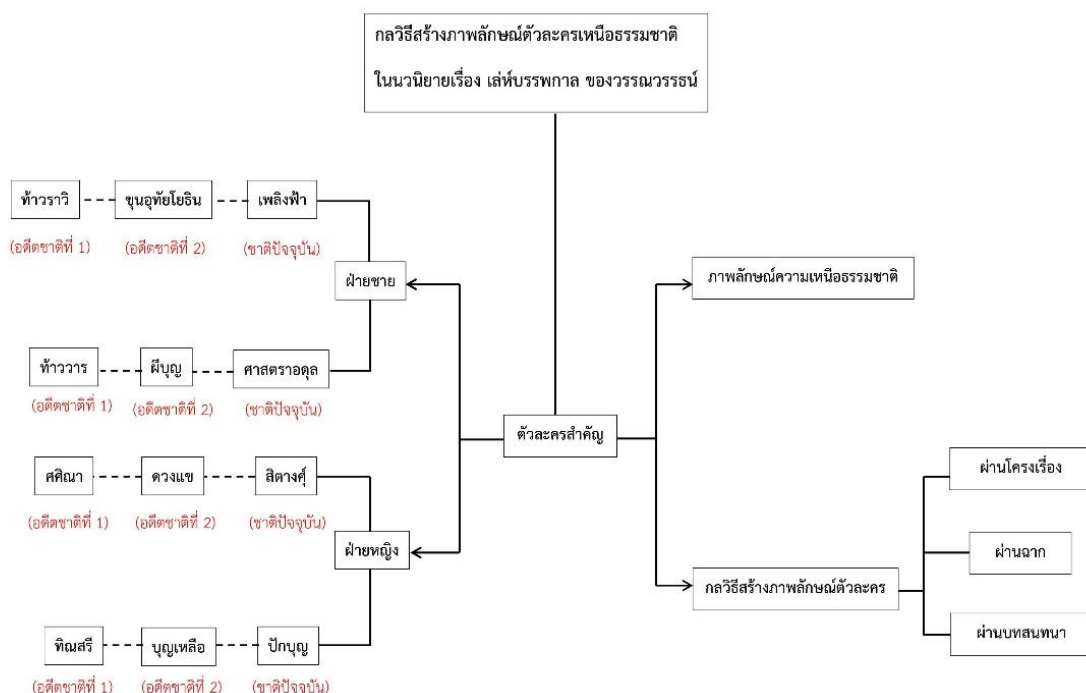
1. ขอบเขตด้านข้อมูล ผู้วิจัยจะศึกษานวนิยายเรื่อง เล่ห์บรรพกาล ของวรรณวรรณ จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ ณ บ้านวรรณกรรม 1 ชุด จำนวน 3 ภาค ได้แก่ เล่มที่ 1 ภาคภพพยากรณ์ พิมพ์รวมเล่ม พ.ศ. 2559 จำนวน 297 หน้า, เล่มที่ 2 ภาคอักษรปริศนา พิมพ์รวมเล่ม พ.ศ. 2560 จำนวน 272 หน้า, เล่มที่ 3 ภาคเรขพิชฐาน พิมพ์รวมเล่ม พ.ศ. 2561 จำนวน 355 หน้า โดยผู้วิจัยมุ่งศึกษาเฉพาะตัวละครสำคัญ จำนวน 4 ตัวละคร ได้แก่ เพ็ญฟ้า ศาสตราจารย์อดุล สิตางค์ และปัทม

2. ขอบเขตด้านแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้กรอบแนวคิดการสร้างตัวละครของ กาญจนา วิद्याปกรณ และแนวคิดด้านองค์ประกอบของนวนิยายของ กุหลาบ มลลิกะมาส โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 แนวคิดด้านการสร้างตัวละครเหนือธรรมชาติของ กาญจนา วิद्याปกรณ (2537, หน้า 46-48) มีแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างตัวละครเหนือธรรมชาติที่เน้นจินตนาการของผู้อ่านเป็นหลัก วิเคราะห์ว่าผู้แต่งใช้ตัวละครถ่ายทอดบุคลิกภาพและพฤติกรรมที่มีลักษณะเกินจริงอย่างไร

2.2 แนวคิดด้านองค์ประกอบนวนิยายของ กุหลาบ มลลิกะมาส (2521, หน้า 99-100) นำมาวิเคราะห์องค์ประกอบด้านโครงเรื่อง ฉาก และบทสนทนา เพื่อทำให้เห็นถึงลักษณะความเหนือธรรมชาติของตัวละครได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างภาพลักษณ์ตัวละครเหนือธรรมชาติ
2. ศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการสร้างภาพลักษณ์ตัวละครเหนือธรรมชาติที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง เล่ห์บรรพกาล ของวรรณวรรธน์
3. สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษา

ภาพลักษณ์ของตัวละครสำคัญ 4 ตัว ได้แก่ เพลิงฟ้า ศาสตราจารย์อดุล สิตางค์ และปัทม จะสามารถทำให้เราเห็นถึงกลวิธีการสร้างภาพลักษณ์ตัวละครเหนือธรรมชาติอย่างสมเหตุสมผล โดยผู้วิจัยจะศึกษาภาพลักษณ์ความเหนือธรรมชาติและศึกษากลวิธีการสร้างภาพลักษณ์ตัวละครเหนือธรรมชาติ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ภาพลักษณ์ความเหนือธรรมชาติ

การสร้างภาพลักษณ์ตัวละครเหนือธรรมชาติ คือ การสร้างตัวละครให้มีลักษณะเหนือธรรมชาติวิสัย เพื่อสร้างความตื่นเต้นให้แก่ผู้อ่านเป็นสำคัญ ลักษณะเหนือธรรมชาติดังกล่าวนี้อาจปรากฏในทางกายภาพของตัวละครหรือในทางพฤติกรรมของตัวละคร (สายทิพย์ นุกุลกิจ, 2534, หน้า 133) ซึ่งสอดคล้องกับ กาญจนา วิชาปกรณ (2537, หน้า 46-48) อธิบายไว้ว่า ตัวละครเหนือธรรมชาติมีกลวิธีการสร้างเพื่อเน้นจินตนาการและอารมณ์ความรู้สึกให้แก่ผู้อ่าน บุคลิกภาพและพฤติกรรมของตัวละครจะมีหลายลักษณะอาจมีลักษณะเกินจริงปฤชุนธรรมดา ดังนั้นตัวละครเหนือธรรมชาติจะทำให้ผู้อ่านเห็นถึงลักษณะพิเศษของตัวละครที่มีอิทธิฤทธิ์แกร่งกล้า เพื่อเสริมสร้างด้านกระบวนการคิดจินตนาการให้แก่ผู้อ่านได้เป็นอย่างดี

จากการศึกษานวนิยายเรื่องเล่ห์บรรพกาล ของวรรณวรรธน์ ทำให้ผู้วิจัยพบว่าผู้เขียนสร้างตัวละครให้มีลักษณะพิเศษ กล่าวคือ ตัวละครมีการกลับชาติมาเกิดหลายภพหลายชาติและหยั่งรู้อดีตชาติได้ ซึ่งพบตัวละครที่มีลักษณะความเหนือธรรมชาติทั้งหมด 4 ตัว ได้แก่ เพลิงฟ้า ศาสตราจารย์อดุล สิตางค์ และปัทม โดยจะมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 เพลิงฟ้า

ภูมิหลังตัวละคร เพลิงฟ้านักข่าวหนุ่มของสถานีโทรทัศน์ช่อง 6 เขาเป็นผู้มีสัมผัสพิเศษสามารถมองเห็นรับรู้เรื่องราวในอดีตชาติของตนเองได้ ครอบครัวของเขาสืบเชื้อสายมาจากต้นตระกูลของขุนอุทัยโยธิน ขุนนางผู้รับใช้ราชสำนักในช่วงรัชกาลที่ 5 เพลิงฟ้าได้รับการอบรมเลี้ยงดูมาแบบตามใจ บิดามารดาให้อิสระในการดำเนินชีวิตส่งผลให้เพลิงฟ้าเป็นคนอหังการดี ร่าเริง ในวัยเด็กเพลิงฟ้ามีอาการผิดปกติเกี่ยวกับการมองเห็นภาพและรับรู้เรื่องราวในอดีตชาติ ทางครอบครัวของเขาจึงได้ย้ายบ้านไปอยู่ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อให้บุตรชายได้เข้ารับการรักษากับนายแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้งได้ศึกษาเล่าเรียนจน

สำเร็จการศึกษาแล้วทำงานกับสำนักข่าวต่างประเทศ ส่งผลให้เพลิงฟ้ามีความคิดความอ่านแบบตะวันตก ต่อมาเมื่อมารดาของเขาป่วย เพลิงฟ้าได้ลาออกจากงานประจำ แล้วพามารดา กลับมารักษาตัวที่ประเทศไทย เมื่อเพลิงฟ้าได้มีโอกาสรู้จักกับสิตางค์ ศาสตราจารย์อดุล และปึกบุญ ความสามารถพิเศษด้านการรับรู้ อดีตชาติของเขาได้กลับมาอีกครั้ง เพลิงฟ้าสามารถระลึกชาติโดยย้อนอดีตกลับไปตั้งแต่สมัยทวารวดี เมื่อ 2000 ปีก่อนที่ผ่านมา

สมัยยุคทวารวดีเมื่อ 2000 ปีก่อน เพลิงฟ้าเกิดเป็น ‘ราวี’ เด็กกำพร้าที่ถูกท้าววรเก็บมาเลี้ยงเป็น บุตรบุญธรรม ราวีได้ตั้งใจร่ำเรียนวิชาเกี่ยวกับคาถาและไสยเวทย์ต่าง ๆ เขาเรียนรู้วิชาได้อย่างรวดเร็วจน เป็นสุดยอดเวทย์วิชาของนครไวสาลี สามารถมองเห็นอดีตชาติและใช้คาถาอาคมประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ได้ราวีมีหญิงคนรักชื่อ ‘ศศิณา’ บุตรสาวของเจ้าเมืองอรุณา ความรักของทั้งสองไม่สมหวังเพราะถูก ‘ท้าว วร’ ซึ่งเป็นอาจารย์ของราวี รวมทั้ง ‘ทิดสนธิ์’ เพื่อนสนิทของราวีขัดขวาง โดยทั้งสองคนร่วมกันทำพิธี อาถรรพ์สาปแช่งผู้คนในนครอรุณาจนราวีต้องยอมสละร่างกายตนเองเพื่อแก้อาถรรพ์เหล่านั้น เขาจึง เสียชีวิตและถูก ฝังวิญญาณอยู่ในเทวรูปอย่างไม่มีวันหวนกลับคืน

ในชาติต่อมาราวีได้มาเกิดเป็น ‘ขุนอุทัยโยธิน’ มีชีวิตในยุคสมัยรัชกาลที่ 5 เขาเป็นบุตรชายของ ‘พระยาโชติก’ ซึ่งเป็นผู้ปลดปล่อยดวงวิญญาณของราวีออกจากเทวรูปศักดิ์สิทธิ์ เมื่อครั้งที่พระยาโชติก ได้หลบหนีเหล่าทหารฝรั่งมาอยู่ในถ้ำร้างแล้วพบกับเทวรูปโดยบังเอิญ พระยาโชติกได้นำเทวรูปมาเก็บ รักษา ไว้ที่เรือนของตน ต่อมาไม่นานแม่นมอมภรรยาของเขาได้ตั้งครรภ์คลอดบุตรมีชื่อว่า ‘อุทัยโยธิน’ ผู้มีความสามารถด้านการทำนายโหราศาสตร์และมองเห็นอดีตชาติของตนเองและผู้อื่น ชาตินี้เขาได้ครอง รักกับ ‘ดวงแข’ ภายหลังจากที่แต่งงานกับหญิงคนรักได้ไม่นาน ขุนอุทัยโยธินถูกทหารฝรั่งเศสที่เข้ามา ขโมยเทวรูปในบ้านยิงเสียชีวิต โดยมี ‘บุญเหลือ’ หญิงรับใช้ของดวงแขที่แอบหลงรักเขาแต่ถูกเขาปฏิเสธ ช่วยวางแผนการจมน้ำสังหารเขาสำเร็จ

ต่อมาขุนอุทัยโยธินได้กลับมาเกิดในชาติปัจจุบันชื่อว่า ‘เพลิงฟ้า’ นั่นเอง ดังนั้นเมื่อชายหนุ่ม สามารถระลึกชาติได้จึงทำให้เขาทราบว่าสิตางค์ ศาสตราจารย์อดุล และปึกบุญ เป็นใครในชาติที่ผ่านมา ร่วมชาติกับเขา รวมทั้งเพลิงฟ้าได้ประจักษ์ถึงที่มาของความสามารถพิเศษด้านการมองเห็นอดีตชาติ ชายหนุ่ม ได้ใช้ความเหนือธรรมชาติเหล่านั้นช่วยดูแลรักษาเทวรูปอันศักดิ์สิทธิ์ อีกทั้งยังสามารถเปิดโปงความชั่วร้าย ของศาสตราจารย์อดุลได้สำเร็จ

1.2 ศาสตราจารย์อดุล

ภูมิหลังตัวละคร ศาสตราจารย์อดุลอดีตคณะกรรมการที่ปรึกษาของรัฐบาลผู้มีความรู้เชี่ยวชาญ ด้านประวัติศาสตร์ แต่ก่อนเขาเคยมีความรู้ความสามารถด้านโหราศาสตร์ทำนายดวงเมืองและเรื่องอื่น ๆ ศาสตราจารย์อดุลเป็นเด็กกำพร้าถูกคนเก็บมาเลี้ยงแล้วถวายวัดหลวง พออายุครบก็บวชเณรเรียนหนังสือ จากโรงเรียนพระและสอบเทียบจนได้เข้าเรียนในมหาวิทยาลัย หลังจากนั้นได้เข้ารับราชการเป็นอาจารย์ เขาได้พบรักกับบุญช่วยมีบุตรชายร่วมกันชื่อ ‘อัษฎา’ และมีหลานสาวคนเดียวชื่อ ‘สิตางค์’ ผ่านมาไม่นาน

บุญช่วยภรรยาของเขาได้เสียชีวิตลง เขาจึงได้พบรักครั้งใหม่กับหญิงสาวที่ชื่อ ‘ปิกบุญ’ บุตรบุญธรรมของเพื่อนสนิทอย่างนายพลคิด ต่อมาเมื่อบุตรชายของเขาเข้าทำงานเกี่ยวกับการเมืองเป็นที่ปรึกษาของพรรคการเมืองใหญ่นาคตไกล จึงทำให้ศาสตราจารย์อดุลได้มีโอกาสเข้าไปทำงานเป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการชุดใหญ่ของรัฐบาลด้วย แต่ศาสตราจารย์อดุลก็ต้องพบกับความเสียใจอีกครั้งเมื่อสูญเสียบุตรชายอย่างนักการเมืองหนุ่มคนเดียวไป ทำให้เขากลับไปเป็นเพียงคณะกรรมการชุดเล็กที่ไม่มีใครเห็นคุณค่า แต่ไม่นานก็ต้องออกจากตำแหน่งคณะกรรมการที่ปรึกษาเพราะมีข้อบาดหมางกับรองฯปริดาเกี่ยวกับเอกสารโบราณของขุนอุทัยโยธินที่เขา กำลังศึกษา โดยถูกมองว่าเป็นเรื่องงมงายและจะทำให้คณะรัฐบาลหมดความน่าเชื่อถือ ศาสตราจารย์อดุลจึงวางแผนการเอาคืนบุคคลเหล่านี้ด้วยการแต่งเรื่องอาถรรพ์ขึ้นมาเพื่อตามหาเพลิงฟ้าผู้เป็นทายาทของขุนอุทัยโยธินเจ้าของเอกสารโบราณที่ถูกคณะกรรมการปฏิเสธในครั้งนั้น นอกจากนี้เขายังตามหาเทวรูปเพื่อ ขอรพรอันยิ่งใหญ่จากเทวรูปองค์นี้ ให้เขามีพลังอำนาจถูกยอมรับจากคนในสังคม ซึ่งศาสตราจารย์อดุลใช้ความสามารถพิเศษที่เขาปกปิดไว้ คือสามารถมองย้อนเรื่องราวในอดีตชาติตั้งแต่สมัยทวารวดีเมื่อ 2000 ปีก่อน

สมัยทวารวดีเมื่อ 2000 ปีก่อนที่ผ่าน ศาสตราจารย์อดุลเกิดเป็นท้าววรผู้ครองนครไวสาลี เป็นผู้มีความสามารถสูงถึงสามารถหยั่งรู้อดีตชาติและเบิกเนตรให้แก่ลูกศิษย์ของตน เขามีลูกศิษย์ที่รับเป็นบุตรบุญธรรมหลายคน แต่มี 2 คนที่เขาคาดหวังว่าจะสืบทอดนักเวทย์วิชาสืบทอดต่อจากเขา คือ ‘ราวี’ กับ ‘ทิดสนธิ์’ แต่ท้าววรก็ต้องผิดหวังเมื่อราวีขอย้ายออกจากรนครไวสาลีไปอยู่กับหญิงอื่นเป็นที่รัก เขาจึงเจ็บใจและต้องการสั่งสอนราวี เขาเริ่มต้นด้วยการแฝงตัวเป็นราวีแอบไปมีสัมพันธ์ลับกับทิดสนธิ์เพื่อนสนิทที่แอบหลงรักราวีเพื่อให้เธอเข้าใจราวีผิด และมาร่วมมือทำพิธีอาถรรพ์สาปแช่งผู้คนในนครอรุณา ด้วยร่างกายที่อ่อนแอของท้าววรทำให้ดำเนินการทำพิธีนี้ไม่สำเร็จ จึงขอให้ทิดสนธิ์รับช่วงต่อจนลมหายใจสุดท้าย

ในชาติถัดมาท้าววรจึงได้มาเกิดเป็น ‘ผีบุญ’ ในยุคสมัยรัชกาลที่ 5 โดยมีรูปร่างหน้าตาอัปลักษณ์จิตใจต่ำช้า เขาเป็นหมอผีผู้มีวิชาเก่งกล้าด้านไสยศาสตร์ คาถาอาคม และมนตร์ดำต่าง ๆ อีกทั้งยังสามารถมองเห็นเรื่องราวในอดีตชาติได้ ผีบุญเป็นผู้ที่โลกมากมุ่งหวังในพลังอำนาจจนเกินตัว เขาหลอกลวงบุญเหลือวางแผนให้ไปขโมยเทวรูปจากขุนอุทัยโยธิน แต่ไม่เป็นผลสำเร็จเพราะถูกทหารฝรั่งเศสจับได้ ทำให้ผีบุญ ถูกทหารฝรั่งเศสยิงจนเสียชีวิต

ต่อมาผีบุญจึงได้มาเกิดเป็น ‘ศาสตราจารย์อดุล’ ในชาติปัจจุบันนั่นเอง เพราะเหตุนี้เขาจึงพบว่าเพลิงฟ้า ปิกบุญ และสิดางค์ คือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอาถรรพ์ในเทวรูป ซึ่งเขาใช้ความสามารถเหนือธรรมชาติหลอกล่อใช้ปิกบุญให้ตามหาเพลิงฟ้าและเทวรูป เพื่อปลดอาถรรพ์และได้รับพลังอำนาจอันยิ่งใหญ่จากเทวรูปองค์นี้เพียงผู้เดียว ด้วยความโลภมากเห็นแก่ตัวของเขา ทำให้เขาถูกเพลิงฟ้าเปิดโปงความชั่วร้ายทั้งหมดและถูกปิกบุญผลักตกลงไปในกองไฟใต้องค์เทวรูปจนเสียชีวิต

1.3 สิตางค์

ภูมิหลังตัวละคร สิตางค์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์หญิงสอนวิชาประวัติศาสตร์ เธอเป็นบุตรสาวคนเดียวของ ดร.อัษฎา และหลานสาวคนเดียวของศาสตราจารย์อดุลนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญทางด้านประวัติศาสตร์เมื่อบิดาของเธอเสียชีวิต เธอจึงมีปู่ที่คอยเลี้ยงดูมาตั้งแต่ยังเด็ก เธอถูกคนในครอบครัวเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนเรื่องกิริยามารยาทอย่างเคร่งครัด เธอจึงมีการวางตัวที่ดีและมีบุคลิกค่อนข้างหวงเนื้อหวงตัว วางตัวให้อยู่ในกรอบขนบธรรมเนียมประเพณีไทยเป็นอย่างดี นอกจากนี้สิตางค์มีปู่เป็นต้นแบบในหลาย ๆ เรื่อง เช่น เรื่องที่เธอชื่นชอบสาขาวิชาประวัติศาสตร์ จนเรียนจบการศึกษาระดับปริญญาเอกจากประเทศรัสเซีย ทำให้เธอเข้ามาเป็นอาจารย์สอนวิชาประวัติศาสตร์ตามรอยคุณปู่ของเธอ ในขณะที่มีข่าวตีกกลมผู้คนเชื่อว่าเป็นอาถรรพ์ของขุนอุทัยโยธินเจ้าของที่ดินเก่ามาทวงทรัพย์สินสมบัติของตนเองคืน นักประวัติศาสตร์อย่างสิตางค์จึงพยายามศึกษาหาคำตอบจากเหตุการณ์เหล่านี้ เธอสามารถมองเห็นเรื่องราวในอดีตชาติได้จากการสัมผัสมือของป้าบุญภรรยาสาวของปู่ผู้มีมานพพิเศษ จนกระทั่งเธอบังเอิญพบกับเพลิงฟ้าเพื่อนสมัยวัยเด็กที่มาสัมผัสมือเธอ ทำให้เธอเห็นภาพอดีตชาติเหมือนที่ป้าบุญเคยทำ ซึ่งเขามีความเกี่ยวเนื่องกับขุนอุทัยโยธินเจ้าของที่ดินเก่าที่มีเหตุการณ์ ตีกกลมที่เธอกำลังค้นหาคำตอบ โดยภาพในอดีตที่เธอเห็นจากการสัมผัสมือของป้าบุญและเพลิงฟ้า นั้น เป็นภาพเหตุการณ์ในอดีตตั้งแต่สมัยทวารวดีเมื่อ 2000 ปีก่อนที่ผ่านมา

ในสมัยทวารวดีเมื่อ 2000 ปีก่อน สิตางค์เกิดเป็น ‘นางพญาศศิณา’ บุตรของผู้ครองนครอรุณาและหญิงอันเป็นที่รักของราชินีแห่งนครไวสาลี เมื่อนครอรุณาต้องเผชิญกับอาถรรพ์การสาปแช่งจากนครไวสาลีของท้าววราและทิดสนธิ์ ทำให้ราชินีของเธอดำเนินชีวิตเพื่อปกป้องนครอรุณาไว้ ด้วยแรงรักและศรัทธาต่อชายอันเป็นที่รัก ศศิณาจึงฝึกฝนวิชาการใช้คาถาอาคมต่าง ๆ เพื่อทำพิธีจารึกคาถาเรียกขานวิญญาณชายอันเป็นที่รักของเธอกลับคืนมา โดยจัดพิธีใช้เหล่านักเวทย์ 7 คน มาคุมอาถรรพ์ของเทวรูปเพื่อให้คนที่มิวิชาแกร่งกล้ามาปลดปล่อยดวงวิญญาณสามีของเธอ แลกกับพรศักดิ์สิทธิ์จากเทวรูป หลังจากนั้นไม่นานศศิณาก็เสียชีวิตลง

ชาติถัดมานางพญาศศิณาได้เกิดมามีชีวิตในยุคสมัยรัชกาลที่ 5 ชื่อว่า ‘ดวงแข’ บุตรสาวของเจ้าสัวเหลียง มีพี่เลี้ยงชื่อ ‘บุญเหลือ’ ดวงแขได้พบกับขุนอุทัยโยธินตั้งแต่เขาเป็นเณรทัย เมื่อเณรทัยสึกออกมาทั้งสองจึงครองรักกัน เมื่อขุนอุทัยโยธินเสียชีวิตจากเหตุการณ์ถูกทหารฝรั่งเศสฆาตกรรมเอกสารและเทวรูป เมื่อฝ่ายทหารรัสเซียช่วยเหลือนำเอกสารและเทวรูปที่ถูกขโมยไปกลับมาให้แก่วงศ์ตระกูลของขุนอุทัยโยธิน ดวงแขจึงรับหน้าที่ดูแลเทวรูป เมื่อดวงแขคลอดบุตรออกมาชื่อ ‘สิขานล’ ไม่นานเธอก็เสียชีวิตลงด้วยสภาพร่างกายที่อ่อนแอ

ต่อมาดวงแขจึงได้กลับมาเกิดเป็น ‘สิตางค์’ ในชาติปัจจุบัน จากการที่เธอรับรู้เรื่องราวอดีตชาติผ่านป้าบุญและเพลิงฟ้า นั้น ทำให้เธอรู้ว่าเพลิงฟ้า ศาสตราจารย์อดุล และป้าบุญ มีความผูกพันกันมาตั้งแต่

หลายพันปีก่อน จึงต้องวนเวียนกลับมาพบกันในชาติปัจจุบัน สิตางค์ใช้การรับรู้เรื่องราวในอดีตชาติเหล่านี้
หาคำตอบเกี่ยวกับอาถรรพ์ตีกกลมจนสำเร็จ

1.4 ปักบุญ

ภูมิหลังตัวละคร ปักบุญนักพยากรณ์สาวที่มีชื่อเสียงโด่งดังจากมองเห็นอดีตชาติ เธอมีความสามารถพิเศษนี้ติดตัวมาตั้งแต่เด็กหรือเป็นที่รู้จักกันในนามเด็กหญิงปีระลึกชาติได้จากรายการวาไรตี้รายการหนึ่งปักบุญเป็นเด็กกำพร้าที่พลเอกคิด อิทธิวิเศษ รับมาอุปการะดูแล ในตอนที่เธอเป็นนักศึกษาได้มีโอกาสสัมภาษณ์ศาสตราจารย์อดุล เธอจึงอาสาคอยดูแล ฝ้าติดตาม จนศาสตราจารย์ขอหยุดพักทำงานในมหาวิทยาลัยเนื่องจากปัญหาด้านสุขภาพร่างกาย ปักบุญจึงขอติดตามมาคอยปรนนิบัติดูแลท่าน ด้วยความใกล้ชิดกันทำให้ศาสตราจารย์อดุลเอ่ยปากขอพลเอกคิดเพื่อรับปักบุญมาเป็นภรรยา ปักบุญรักและเคารพศาสตราจารย์อดุลเป็นอย่างมาก เพราะเธอเชื่อว่าศาสตราจารย์อดุลเป็นผู้มีพระคุณกับเธอตั้งแต่อดีตกาล เธอจึงช่วยศาสตราจารย์อดุลตามหาเทวรูปที่อยู่กับเพลิงฟ้าชายที่เธอมีอดีตเจ้าบ่าวฝังใจมาตั้งแต่สมัยทวารวดีเมื่อ 2000 ปีก่อน เพื่อปลดอาถรรพ์ขอรับพรอันศักดิ์สิทธิ์ที่อยู่ในเทวรูป

ในสมัยทวารวดีเมื่อ 2000 ปีก่อนที่ผ่านมา ปักบุญเกิดเป็น ‘ทินสรี’ หญิงนักเวทย์ที่ถูกท้าววารเก็บมาอุปการะดูแล เธอสามารถมองเห็นอดีตชาติว่าเคยครองรักกับพี่ชายอย่างท้าววาริมาก่อน ท้าววารผู้เป็นอาจารย์แอบแฝงตัวเป็นราวีไปมีสัมพันธ์ลึกซึ้งกับเธอ เพราะต้องการให้ทินสรีเข้าใจวิมุตติแล้วย้ายฝั่งมาช่วยตนสถาปนาครองนครธนา ต่อมาทินสรีได้ตั้งครุฑโดยเธอเชื่อว่าเด็กในท้องเป็นบุตรของราวี ท้าววารไม่ต้องการให้ทินสรีรับรู้ความจริงเกี่ยวกับเรื่องนี้ เขาจึงใช้อุบายหลอกให้ทินสรีไปเอาบุตรในครุฑออก ทินสรีอาฆาตแค้นผู้คนในนครธนาเป็นอย่างมาก เธอจึงร่วมมือกับท้าววารประคบพิธอาถรรพ์ล้างผู้คนในนครธนาด้วยการสังเวยชีวิตฝั่งนักเวทย์รวมถึงตัวเธอไว้รอบนครไวสาลี ทินสรียอมเป็นวิญญาณเข้าไปอยู่ในเทวรูปเพื่อฝังอาถรรพ์คำสาปให้ทำลายนครธนาจนหมดสิ้น แต่เธอถูกสยบด้วยดวงวิญญาณของท้าววาริที่เข้ามาแก้อาถรรพ์ทำให้เธอต้องทนทุกข์ทรมานอยู่ในเทวรูปมาหลายพันปี

ชาติต่อมาทินสรีได้มาเกิดอีกครั้งในยุคสมัยรัชกาลที่ 5 มีชื่อว่า ‘บุญเหลือ’ บ่าวรับใช้ในบ้านของดวงแขบุตรสาวเจ้าสัวเหลียง บุญเหลือมีความสามารถด้านการทำนายทายทักและมีญาณมองเห็นอดีตชาติของตนเองและผู้อื่น ดวงวิญญาณของเธอที่เคยถูกฝังไว้ในเทวรูปถูกพระยาโชติ๊กปลดปล่อยออกมาพร้อมกับขุนอุทัยโยธิน บุญเหลือแอบรักขุนอุทัยโยธินผู้เป็นสามีของเจ้านายเธอ เธอจึงต้องการแย่งขุนอุทัยโยธินแต่ขุนอุทัยโยธินจงรักภักดีต่อดวงแข ทำให้เธอถูกขุนอุทัยโยธินปฏิเสธอย่างไร้เยื่อใย บุญเหลือจึงยอมเป็นภรรยาของผีบุญ เพื่อแลกกับของวิเศษมาใช้จัดการกับขุนอุทัยโยธิน เธอถูกผีบุญหลอกใช้ให้ร่วมมือกับทหารฝรั่งเศสขโมยเอกสารและเทวรูปเพื่อหวังพรอันวิเศษจากเทวรูปองค์นี้แต่ไม่เป็นผลสำเร็จ

หลังจากที่บุญเหลือเสียชีวิต เธอจึงได้มาเกิดเป็น ‘ปักบุญ’ ในชาติปัจจุบัน พบเจอกับเพลิงฟ้าศาสตราจารย์อดุล และสิตางค์ เมื่อปักบุญระลึกชาติได้จึงรู้ว่าแท้จริงแล้วเพลิงฟ้าไม่ใช่ต้นเหตุที่ทำให้เธอต้องทนทุกข์ทรมานด้วยความอาฆาตแค้น แต่เธอโดนศาสตราจารย์อดุลหลอกใช้มาตั้งแต่อดีตเมื่อ 2000 ปี

ก่อน ตอนที่ทิสริถูกท้าววาลลอกใช้ให้ทำพิธีฝังวิญญาณตนเองเข้าไปในเทวรูปเพื่อสาปแช่งผู้คนในนคร
อรุณา และตอนที่นางบุญเหลือถูกผีบุญหลอกใช้ให้ขโมยเทวรูปมาให้ตน จนถึงภาพปัจจุบันที่ปักษุณโดน
ศาสตราจารย์อดุลหลอกให้ตามหาเพลิงฟ้าเพื่อมาปลดอาถรรพ์และขอรับพรศักดิ์สิทธิ์ในเทวรูปแต่เพียงผู้
เดียว เมื่อปักษุณรู้ความจริงทั้งหมด เธอจึงเลือกจบชีวิตของตนเองด้วยการปลุกศาสตราจารย์อดุลตกไปใน
กองไฟใต้เทวรูปพร้อมกับตนเองจนถึงแก่ชีวิต

จากภูมิหลังของตัวละครทั้งหมดที่กล่าวมาในข้างต้นนั้น สรุปได้ว่าลักษณะความเหนือธรรมชาติ
ของ ตัวละครสำคัญ 4 ตัว ได้แก่ เพลิงฟ้า ศาสตราจารย์อดุล สิตางค์ และปักษุณ ทำให้เห็นว่าผู้ประพันธ์มี
กลวิธีการสร้างภาพลักษณ์ความเหนือธรรมชาติของตัวละคร โดยการกำหนดให้ตัวละครทั้ง 4 ตัว มี
ลักษณะพิเศษด้านการหยั่งรู้อดีตชาติที่มีต้นตอสาเหตุมาจากตอนที่ตัวละครเหล่านี้เกิดเป็นนักเวทย์ในยุค
สมัยทวารวดี ตัวละครสำคัญทั้งหมดนี้มีพันธุนาการผูกพันกันมาตั้งแต่อดีตชาติจนทำให้มาพบเจอเพื่อชดใช้
กรรมในทุกภพทุกชาติจนกว่าจะหมดสิ้นเวรกรรมต่อกัน จะเห็นได้ว่าลักษณะความเหนือธรรมชาติด้านการหยั่ง
รู้อดีตชาติของตัวละครนั้นเป็นกลวิธีสำคัญของผู้เขียนที่ทำให้นวนิยายเรื่องนี้ น่าสนใจแสดงถึงความเหนือ
จินตนาการ นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อด้านการเวียนว่ายตายเกิดของศาสนาพุทธ ความเชื่อ
ด้านไสยศาสตร์ และความเชื่อด้านพิธีกรรม ดังนั้นตัวละครจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ดำเนินเรื่องจาก
จุดเริ่มต้นไปสู่จุดจบของเรื่อง และเป็นผู้ที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ความมหัศจรรย์น่าตื่นเต้นต่าง ๆ ได้อย่าง
ลึกซึ้ง

2. กลวิธีสร้างภาพลักษณ์ตัวละครเหนือธรรมชาติ

นวนิยายเป็นงานประพันธ์ประเภทหนึ่งที่แสดงออกถึงความสร้างสรรค์ ความงดงามทางภาษา
และเป็นผลงานอันเกิดจากความคิดหรือจินตนาการของผู้แต่ง โดยงานประพันธ์ที่ดีต้องประกอบไปด้วย
กลวิธีการแต่งอย่างมีศิลปะ อาศัยความเชี่ยวชาญหรือกลวิธีในการสร้างสรรค์ผลงานที่แตกต่างกันออกไป
เพื่อให้ งานประพันธ์แต่ละประเภทมีความน่าสนใจและสร้างความประทับใจให้แก่ผู้อ่าน ดังที่ สายทิพย์ นุ
กุลกิจ (2543, หน้า 121) อธิบายเกี่ยวกับกลวิธีการแตงนวนิยายไว้ว่า ‘กลวิธีการแตง’ คือ วิธีการในการ
นำเสนอเรื่อง ทำให้ น่าอ่าน น่าสนใจ และมีผลต่อการดำเนินเรื่อง ผู้แต่งพยายามสร้างขึ้นเพื่อให้งานเขียน
ของตนมีลักษณะเด่น แปลก และมีคุณค่า พิจารณาการตั้งชื่อเรื่อง การเล่าเรื่อง การดำเนินเรื่อง การ
สร้างตัวละคร และการสร้างเสนอฉาก

นวนิยายเรื่อง ‘เล่ห์บรรพกาล’ มีกลวิธีการสร้างภาพลักษณ์ตัวละครที่น่าสนใจ ผู้เขียนถ่ายทอด
เรื่องราวความเหนือธรรมชาติให้แก่ผู้อ่านได้อย่างลึกซึ้ง กล่าวคือ ตัวละครมีจุดเด่นแตกต่างไปจากมนุษย์
ทั่วไป ซึ่งตัวละครในนวนิยายเรื่องนี้มีความพิเศษเหนือธรรมชาติด้านการกลับชาติมาเกิดและการหยั่งรู้
อดีตชาติโดยการศึกษาการกลวิธีสร้างตัวละครเหนือธรรมชาติในนวนิยายเรื่องนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาด้วย
รายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 กลวิธีการสร้างภาพลักษณ์ตัวละครเหนือธรรมชาติผ่านโครงเรื่อง

2.2 กลวิธีการสร้างภาพลักษณ์ตัวละครเหนือธรรมชาติผ่านฉาก

2.3 กลวิธีการสร้างภาพลักษณ์ตัวละครเหนือธรรมชาติผ่านบทสนทนา

2.1 กลวิธีการสร้างภาพลักษณ์ตัวละครเหนือธรรมชาติผ่านโครงเรื่อง

นวนิยายแต่ละประเภทจะมีโครงเรื่องหรือลำดับเหตุการณ์ที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งโครงเรื่องเหล่านี้เป็นกลวิธีของผู้แต่งที่กำหนดไว้ว่างานเขียนนั้น ๆ ต้องดำเนินเรื่องไปอย่างไร มีเหตุการณ์หรือความขัดแย้งเป็น แบบไหน เป็นการเรียงลำดับของเหตุการณ์ตั้งแต่การเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่อง และการปิดเรื่อง ดังที่ สุพรรณิ วราทร (2516, หน้า 16) อธิบายลักษณะของโครงเรื่องไว้ว่า โครงเรื่อง คือ คำโครง พฤติกรรม เหตุการณ์ หรือความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตลอดระยะเวลาในเรื่อง ซึ่งมีความผสมผสานเป็นอันหนึ่งอันเดียว และมีความสำคัญต่อเรื่อง เหตุการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ดำเนินติดต่อกันตามลำดับจากตอนต้นไปสู่ตอนกลางและตอนจบ

‘เล่าห์บรรพกาล’ มีการบรรยายโครงเรื่องสลับไปมาระหว่างเรื่องราวในอดีตชาติกับปัจจุบัน เน้นแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรม ความรู้สึกนึกคิดของตัวละคร การค้นหาความจริง และความพิเศษของตัวละครที่สามารถระลึกชาติได้ อีกทั้งยังมีดำเนินเรื่องที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของลำดับเหตุการณ์แต่ละภาพชาติที่มีความเชื่อมโยงกัน

2.1.1 การเปิดเรื่อง เปิดเรื่องด้วยการพรรณยาย้อนถึงเหตุการณ์ในอดีตสมัยรัชกาลที่ 5 ร.ศ.112 เพื่อให้ผู้อ่านได้ให้เห็นถึงเรื่องราวความเป็นมาของบุพกรรมต่าง ๆ ในอดีตชาติของตัวละครสำคัญทั้ง 4 ตัว ได้แก่ เพลิงฟ้า ศาสตราจารย์อดุล สิตางค์ และปัทมุตม์ ดังตัวบทที่ว่า

ประตูห้องของเรือนใหญ่ถูกเปิดออก ชายหนุ่มพรา้งของตนเองเดินมาจากห้องนอน คุ่มตรงไปที่ยั้งระเบียงบ้านด้านนอกอย่างรวดเร็ว เขายืนจับราวระเบียงท่ามกลางความมืดสนิทของพระมหานครด้วยสีหน้ากังวล เหงื่อเม็ดเล็กซึมเกาะพร่าวทั่วทั้งหน้า

(วรรณวรรณ, 2559, น. 1)

ต่อมาเหตุการณ์ถัดมาที่ปัจจุบันซึ่งมีเด็กทั้งสองคนสามารถมองเห็นอดีตชาติของตนเองได้ เนื้อหาแสดงถึงความสามารถพิเศษของตัวละครที่สามารถระลึกชาติได้ สร้างความเหนือธรรมชาติให้ผู้อ่านรู้สึกสนุกและอยากติดตามอ่านตอนต่อไปเรื่อย ๆ จนจบ ดังตัวบทต่อไปนี้

เรื่องราวของเด็กที่ระลึกชาติได้ของเด็กน้อยวัยสามขวบ เป็นที่กล่าวขานกันมาหลายสัปดาห์ ยืนยันความเชื่อเกี่ยวกับการกลับชาติมาเกิดให้ใครต่อใครได้สนใจเรื่องเหล่านี้

(วรรณวรรณ, 2559, น. 21)

จากตัวบททั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการเปิดเรื่องนั้นผู้เขียนมีการบรรยายเปิดเรื่องย้อนเรื่องราวในอดีตชาติของตัวละครเพื่อปูพื้นทางอารมณ์ และต่อมาสลับเป็นเรื่องราวในปัจจุบันเพื่อสร้างความใคร่รู้ของผู้อ่านที่อยากติดตามเรื่องราวไปจนจบ สร้างความประทับใจและความน่าหลงใหลให้แก่ผู้อ่านได้เป็นอย่างดี

2.1.2 การดำเนินเรื่อง เป็นการบรรยายถึงเหตุการณ์ตลกกล่มที่ทำให้ผู้คนหวาดกลัวเรื่องอาถรรพ์ของการสร้างตึกทับที่ดินเก่าของขุนอุทัยโยธิน จนทำให้ตัวละครเอกอย่างเพลิงฟ้าสืบตามหาต้นตอที่แท้จริงว่าเป็นเพราะอาถรรพ์ของขุนนางใหญ่หรือฝีมือของพวกมนุษย์ที่หวังผลประโยชน์ส่วนตนกันแน่ โดยมีการเล่าย้อนอดีตของตัวละครสำคัญทั้ง 4 ตัว คือ เพลิงฟ้า ศาสตราจารย์อดุล สิตางค์ และปัทมบุญที่มีความสามารถพิเศษในการใช้ญาณมองเห็นเรื่องราวในอดีตชาติได้จนเชื่อมโยงมาถึงการหาสาเหตุของบุคคลที่อยู่เบื้องหลังแผนการตึกกล่มทั้ง 3 แห่ง ที่สร้างสถานการณ์เพื่อหวังผลประโยชน์บางอย่าง และตามหาเทวรูปศักดิ์สิทธิ์มาใช้ในการทำพิธีขอรับพรวิเศษ

2.1.3 การปิดเรื่อง เหตุการณ์ทุกอย่างคลี่คลายเมื่อพบว่าสาเหตุของตึกกล่มนั้นมีผู้อยู่เบื้องหลังหลัก ๆ คือ นายพลคิด ศาสตราจารย์อดุล และปัทมบุญ ในขณะที่กำลังประกอบพิธีกรรมเกี่ยวกับเทวรูปนั้น ปัทมบุญเห็นภาพในอดีตชาติตอนที่เธอเกิดเป็นทิดสนธิ์โดนทำวาระหรือศาสตราจารย์อดุลเมื่อตอนอดีตชาตินั้นหลอกใช้เธอเป็นเครื่องมือเพื่อหวังผลประโยชน์จากเทวรูปมาตลอดรวมถึงชาติปัจจุบันด้วย ปัทมบุญผลักรถเข็นวีลแชร์ของศาสตราจารย์อดุลเข้ากองไฟที่กำลังเผาไหม้เทวรูปไปพร้อม ๆ กับเธอ เมื่อเรื่องราวทุกอย่างจบลง ผู้เขียนมีการสอดแทรกคติเตือนใจให้แก่ผู้อ่านได้ลึกซึ้งคิด ดังตัวบทที่ว่า “มนุษย์เรามีเพียง ‘ปัจจุบัน’ เท่านั้นที่จะแก้ไขปัจจุบันได้ เราจะต้องใช้ชีวิตของเราอย่างมีสติ” (วรรณวรรณ, 2561, หน้า 923) จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ผู้เขียนจบเรื่องด้วยการสรุปผลการกระทำของตัวละครแต่ละตัวโดยแฝงแง่คิด คติเตือนใจให้แก่ผู้อ่าน กล่าวคือ มีการให้แง่คิดว่ามนุษย์ทุกคนไม่ควรยึดติดกับอดีตที่ผ่านมาแต่ควรให้ความสำคัญกับปัจจุบัน นำเอาอดีตที่ผิดพลาดมาแก้ไขปัจจุบันให้ดีที่สุด การจบเรื่องแบบสุขนานุกรมคือ ตัวละครเอกอย่างเพลิงฟ้าและสิตางค์ได้ครองรักกันอย่างมีความสุข

2.2 กลวิธีการสร้างภาพลักษณ์ตัวละครเหนือธรรมชาติผ่านฉาก

ฉากเป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งของเนื้อหาในนวนิยายที่ทำให้ผู้อ่านเห็นถึงลักษณะสภาพแวดล้อมสถานที่ต่าง ๆ และเป็นส่วนประกอบที่ทำให้ผู้อ่านให้เห็นถึงการแสดงบทบาทของตัวละคร ทำให้ตัวละครสามารถดำเนินเรื่องต่อไปได้จนจบ ดังนั้นฉากจึงมีความสำคัญต่อตัวละครเป็นอย่างมาก ถ้าผู้อ่านเข้าใจฉากในนวนิยายก็จะเข้าใจตัวละครได้เป็นอย่างดี ดังที่ ธัญญา สังขพันธานนท์ (2539, หน้า 189) อธิบายเกี่ยวกับลักษณะของการสร้างฉากไว้ว่า ฉาก คือ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ อารมณ์และสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ ฉากกล่าวถึงสถานที่ เวลาในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต สภาพแวดล้อมหรือภูมิประเทศสวยงาม อาจบ่งบอกอารมณ์ความสงบ ความบริสุทธิ์ใจของตัวละคร หรือทางแยกอาจหมายถึงการลังเลและการตัดสินใจ

ฉากในนวนิยายเรื่อง ‘เล่ห์บรรพกาล’ จะแสดงถึงการระลึกชาติของตัวละครสำคัญทั้ง 4 ตัว ประกอบด้วยฉากสำคัญ 3 ฉาก ได้แก่ ฉากในยุคทวารวดี ฉากในยุคสมัยรัชกาลที่ 5 และฉากในชาติปัจจุบัน โดยผู้วิจัยจะวิเคราะห์จากทั้งสามฉากนี้ เนื่องจากการบรรยายให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของตัวละครสำคัญที่มีพันนาการร่วมกันมาตั้งแต่อดีตชาติทำให้ต้องตามมาดใช้เอาคืนกันในชาติต่อ ๆ มา

2.2.1 ฉากในยุคทวารวดี

ผู้เขียนบรรยายฉากของตัวละครเพลิงฟ้าในตอนที่เกิดเป็นราวีในยุคทวารวดีเมื่อ 2000 ปี ก่อน ราวีทำพิธีแก้อาถรรพ์ของทิดศรีที่สาปแช่งผู้คนในนครธนา โดยการทำให้ราวีต้องเสียสละชีวิตของตนเองเข้าไปหยุดวิญญาณปีศาจร้ายอย่างทิดศรี จะเห็นได้จากตัวบทที่ว่า

เขาก้าวขาเข้าสู่กองภูมพ์พร้อมร่ายคาถาด้วยเสียงอันก้องไปทั่วแผ่นดินฟ้า กองไฟลุกโชนลามร่างกายเขาอย่างรวดเร็ว เปลวไฟแปรเปลี่ยนจากสีแดงเพลิงกลายเป็นม่วงและฟ้าแทรกสลับร่างของเขาสูญสลายแทบจะในทันทีที่ก้าวเข้าไปด้านใน

(วรรณวรรธน์, 2560, น. 336)

จากตัวอย่างฉากข้างต้นเป็นการบรรยายเหตุการณ์ของท้าวราวีที่กำลังเดินเข้ากองไฟ มีการอธิบายถึงสีของเปลวไฟบนร่างกายของท้าวราวีที่เปลี่ยนจากสีแดงเป็นสีม่วงและฟ้าแทรกสลับกัน ต่อมาร่างกายของเขาก็แหลกสลายเข้าไปในเทวรูปทันที จะเห็นได้ว่าผู้เขียนสร้างฉากโดยเน้นความมหัศจรรย์และแสดงให้เห็นถึง การแหลกสลายของของร่างกาย เป็นการบรรยายถึงเหตุการณ์การทำพิธีแก้อาถรรพ์ที่นครธนา ทำให้ผู้อ่านเห็นรายละเอียดของการทำพิธีที่ต้องอาศัยการใช้คาถาของผู้มีวิชาอาคมได้อย่างน่าสนใจ สร้างจินตภาพ ความรู้สึกระทึกใจ และความตื่นเต้นให้แก่ผู้อ่านได้เป็นอย่างดี

2.2.2 ฉากในยุคสมัยรัชกาลที่ 5

ผู้เขียนบรรยายฉากของศาสตราจารย์อดุลตอนที่เกิดเป็นผีบุญในยุคสมัยรัชกาลที่ 5 ผีบุญมีความสามารถพิเศษด้านไสยศาสตร์และการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ เช่น พิธีขับไล่ด้วยเลือดไก่เพื่อขอพรวิเศษจากเทวรูปลี้ลับองค์นี้ จะเห็นได้จากตัวบทที่ว่า

ผีบุญเริ่มต้นการขับไล่ด้วยเลือดไก่ สาดใส่เข้าไปยังองค์เทวรูปยักษ์ ขยับตัวเองเคลื่อนไปรอบ ๆ เทวรูปองค์นั้น พร้อมเงยหูฟังในความเงียบ รอเสียงเจ้าโคมดที่พรางพรูเรื่องราวอันลึกลับ แห่งเทวรูปใหญ่ให้ตน

(วรรณวรรธน์, 2561, น. 575)

จากตัวบทข้างต้นเป็นฉากเกี่ยวกับการประกอบพิธีกรรมขับไล่โดยใช้เลือดไก่สาดเข้าไปยังองค์เทวรูป ผีบุญฟังเสียงฝีเท้าที่เดินเข้ามาซึ่งกำลังบอกรายละเอียดในการทำพิธีครั้งนี้ จะเห็นได้ว่าฉากทำพิธีขับไล่ทำให้ผู้อ่านรู้สึกถึงความศักดิ์สิทธิ์ เรื่องราวอันลึกลับ คติความเชื่อ และช่วงเวลา

ของความตื้นตัน ซึ่งผู้เขียนสร้างฉากที่เกิดจากความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์ในสังคมไทยโดยบรรยายให้เห็นถึงความมหัศจรรย์ที่สมจริงตามเนื้อเรื่อง สร้างความตราตรึงใจและดึงความรู้สึกของผู้อ่านราวกับว่าผู้อ่านได้เข้าไปร่วมอยู่ในพิธีกรรมนั้นด้วย

2.2.3 ฉากในชาติปัจจุบัน

ผู้เขียนบรรยายฉากในตอนทีเพลิงฟ้าและสิตางค์บังเอิญมือสัมผัสกัน ทำให้เขาทั้งสองคนเห็นภาพอดีตชาติในนิมิตราวกับว่าเป็นเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นจริงกับเขาทั้งสองคน จะเห็นได้จากตัวบทที่ว่า

ทันทีที่มีมือของเธอรวบมือเขา เหมือนอะไรบางอย่างกระตุกสมองเขาอย่างแรง

ภาพรอบห้องทำงานของสิตางค์ ดูมืดครึ้มเหมือนคนดับไฟทันควัน แล้วไม่ก็อดใจก็เปิดแสงสว่างจ้า แต่มองรอบด้านไม่ใช่ห้องแห่งนั้น แต่กลับเป็นที่โล่งกว้างมีการประดับตกแต่งหรูหรา

(วรรณวรรธน์, 2560, น. 295)

จากตัวบทข้างต้นผู้เขียนบรรยายฉากตอนที่เพลิงฟ้าและสิตางค์สัมผัสมือกันจนเกิดเป็นภาพในนิมิตขึ้น ฉากนี้แสดงถึงห้วงความรู้สึกของคนที่มีจิตผูกพันกันจนนำมาให้มาพบเจอกัน ในฉากมีการบรรยายความมีครอบครองทำงานของสิตางค์ราวกับว่ามีคนดับไฟ ต่อมาก็เกิดแสงสว่างจ้าแต่ด้านรอบไม่ใช่ห้องทำงานของสิตางค์ กลับเป็นที่โล่งกว้าง จะเห็นได้ว่าผู้เขียนบรรยายฉากให้มีความน่าอัศจรรย์โดยการบรรยายภาพในสมองของเพลิงฟ้าและสิตางค์ให้เห็นสิ่งแวดล้อมโดยรอบแปรเปลี่ยนไปไม่ใช่สถานที่เดิมที่พวกเขาทั้งสองคนเคยอยู่ ดังนั้นผู้เขียนจึงสร้างฉากนี้ขึ้นมาเพื่อให้เห็นถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่มีตัวละครเป็นตัวละครสำคัญในการดำเนินเรื่องเป็นความมหัศจรรย์ที่มีความเป็นมา ทำให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการร่วมตามไปด้วย

2.3 กลวิธีการสร้างภาพลักษณ์ตัวละครเหนือธรรมชาติผ่านบทสนทนา

บทสนทนาเป็นองค์ประกอบของนวนิยายที่สามารถบ่งชี้ให้ผู้อ่านเห็นถึงบุคลิกนิสัยของตัวละคร กล่าวคือ บทสนทนาที่ดีต้องเหมาะสมกับบุคลิกท่าทาง อารมณ์ และอุปนิสัยของตัวละคร ทำให้ผู้อ่านเห็นถึงการกระทำ ความรู้สึกนึกคิด และลักษณะบุคลิกของตัวละครได้อย่างลึกซึ้ง ดังที่ สมพร มั่นตะสูตร (2525, หน้า 967) อธิบายลักษณะของบทสนทนาไว้ว่า บทสนทนา คือ การโต้ตอบระหว่างตัวละคร บทสนทนาที่ แต่งขึ้นจะเป็นส่วนช่วยในการเข้าใจบุคลิกลักษณะของตัวละครนั้น ๆ บทสนทนาที่ดีนั้นต้องมีความเหมาะสมกับสถานภาพหรือโอกาสและต้องมีความเหมาะสมกับนิสัยและอารมณ์ของตัวละครอีกด้วย

นวนิยายเรื่องเล่าบรรพกาลปรากฏบทสนทนาที่บอกลักษณะความเหนือธรรมชาติของตัวละครทั้ง 4 ตัว ได้แก่ เพลิงฟ้า ศาสตราจารย์อดุล สิตางค์ และปักษิณ ซึ่งบทสนทนาเหล่านี้สามารถบ่งบอกถึงภูมิหลัง ความรู้สึกนึกคิด บุคลิกภายใน บุคลิกภายนอก และภาพลักษณ์ความเหนือธรรมชาติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.3.1 บทสนทนาที่บอกลักษณะความเหนือธรรมชาติของเพลิงฟ้า

ตอนที่เพลิงฟ้าสนทนากับกิตติพงษ์เกี่ยวกับเรื่องราวในอดีตชาติที่เพลิงฟ้าสามารถหยั่งรู้ อดีตชาติของกิตติพงษ์ โดยจะเห็นลักษณะความเหนือธรรมชาติของเพลิงฟ้าได้ดังตัวบทต่อไปนี้

“เคยรู้ว่าคนมองอดีต เขามองเห็นกันแค่ชาติ หรือสองชาติเท่านั้นเองไม่ใช่หรือ ทำไมแก ถึงได้เห็นอะไรต่อมิอะไรได้หลายชาติประหลาดกว่าคนอื่น”

“ผมเห็นมากกว่าสองสามชาติที่เขาเคยรู้จริง ๆ”

(วรรณวรรธน์, 2560, น. 424)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้เขียนใช้บทสนทนาที่แสดงให้เห็นว่าเพลิงฟ้าเป็นตัวละครที่มีลักษณะพิเศษ ในการหยั่งรู้อดีตชาติที่เหนือกว่ามนุษย์ธรรมดาทั่วไป คือ เพลิงฟ้าไม่ได้มองเห็นอดีตได้แค่ภพชาติเดียว แต่สามารถมองเห็นอดีตชาติได้หลายภพชาติตั้งแต่ยุคทวารวดีเมื่อ 2000 ปีก่อน และยุคสมัยรัชกาลที่ 5

2.3.2 บทสนทนาที่บอกลักษณะความเหนือธรรมชาติของศาสตราจารย์อดุล

ตอนที่ศาสตราจารย์อดุลสนทนากับเพลิงฟ้าเกี่ยวกับเรื่องราวในอดีตชาติที่ศาสตราจารย์ อดุลได้หลอกใช้ปิกบุญเป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์จากเทวรูป โดยจะเห็นลักษณะความเหนือธรรมชาติของศาสตราจารย์อดุลได้ดังตัวบทต่อไปนี้

“ไม่กล้ายอมรับความจริงหรือคร่ำอาจารย์...ทั้งหมดที่เป็นปัญหามาจนถึงวันนี้ไม่ได้เกิด จากใคร ก็ล้วนเกิดจากตัวท่านทั้งสิ้น”

“ไม่จริง...ทุกอย่างมาจากแก แกไม่เชื่อฟังฉันต่างหาก ฉันคือผู้ทรงฤทธิ์สูงส่งกว่าทุกคน แกต่างหากที่ทำให้เรื่องวุ่นวายนี้ไม่จบสิ้น ปิกบุญอย่าไปฟังมัน...ไอ้คนนี้นั่นทำให้เธอผูกใจเจ็บ ในภพชาติของนางบุญเหลือ จำได้ไหม”

(วรรณวรรธน์, 2561, น. 901)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้เขียนใช้บทสนทนาที่บ่งบอกลักษณะนิสัยของตัวละครศาสตราจารย์อดุล ตั้งแต่อดีตชาติจนถึงปัจจุบันที่มีลักษณะนิสัยลุ่มหลงในพลังแห่งอำนาจ ซึ่งจากตัวบทแสดงให้เห็นถึง ลักษณะความเหนือธรรมชาติของศาสตราจารย์อดุลที่เป็นผู้ทรงฤทธิ์แกร่งกล้าในวิชาคาถาอาคมและไสยเวทย์ต่าง ๆ รวมถึงการหยั่งรู้เรื่องราวในอดีตชาติอีกด้วยเช่นกัน

2.3.3 บทสนทนาที่บอกลักษณะความเหนือธรรมชาติของสิตางค์

ตอนที่สิตางค์สนทนากับเพลิงฟ้าหลังจากที่เธอเห็นภาพในอดีตชาติจากการสัมผัสมือ กับเพลิงฟ้า โดยจะเห็นลักษณะความเหนือธรรมชาติของสิตางค์ได้ดังตัวบทต่อไปนี้

“ก็บอกแล้วไง ว่าผมยังควบคุมอะไรไม่ได้”

“บ้า... คุณทำให้ฉันเห็นภาพอดีตอะไรอย่างนี้...เพลิงฟ้า คนผีทะเล”

เธอร้องลั่น ทั้งหูตายังแฉะก่ำ และไม่มีทีท่าจะหายไถ่่าย ๆ

(วรรณวรรธน์, 2560, น. 566)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้เขียนใช้บทสนทนาที่แสดงให้ถึงถึงลักษณะความเหนือธรรมชาติของลิตางค์ที่สามารถมองเห็นภาพอดีตชาติได้จากการสัมผัสร่างกายหรือถูกถ่ายทอดจากผู้มีมานวิเศษมายังสมองของเธอให้เกิดเป็นภาพเหมือนความฝัน แต่แท้จริงแล้วเป็นเรื่องราวในอดีตของเธอที่เคยเกิดขึ้นจริง

2.3.4 บทสนทนาที่บอกลักษณะความเหนือธรรมชาติของปิกบุญ

ตอนที่ปิกบุญสนทนากับนายพลคิดเกี่ยวกับเรื่องที่เธอผลิตพลาดด้านการควบคุมภาพในนิมิตที่ถ่ายทอดให้รองฯปริดาจนเกือบถูกจับได้ โดยจะเห็นลักษณะความเหนือธรรมชาติของปิกบุญได้ดังตัวบทต่อไปนี้

“ฉันคิดว่า...ตัวเองควบคุมภาพเมื่อสักครู่นี้ไม่อยู่ รองฯ ปริดา เกือบจะเห็นอะไรที่ไม่สมควรไปแล้ว”

“เขาจะจับได้ด้วยหรือ...เธอเคยควบคุมได้ว่าจะให้คนที่มาพยากรณ์เห็นภาพพวกนั้นเพื่อที่จะให้พวกนี้เชื่อว่าเรื่องทั้งหมดเป็นฝีมือเจ้าขุนอุทัย”

(วรรณวรรธน์, 2560, น. 313)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้เขียนใช้บทสนทนาที่ทำให้ผู้อ่านรู้สึกถึงอารมณ์ของตัวละครที่กำลังวิตกกังวลกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงลักษณะความเหนือธรรมชาติของตัวละครปิกบุญที่นอกจากจะสามารถยังรู้เรื่องราวในอดีตชาติ เธอยังสามารถควบคุมภาพในสมองก่อนที่จะถ่ายทอดภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ไปให้อีกบุคคลหนึ่งได้ อีกทั้งยังสามารถถ่ายทอดภาพนิมิตตามความต้องการของตนเองโดยดัดแปลงภาพให้บิดเบือนไปจากความจริง

สรุปผลการวิจัย

บทความวิจัยฉบับนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาภาพลักษณ์และกลวิธีสร้างภาพลักษณ์ตัวละครเหนือธรรมชาติในนวนิยายเรื่องเล่ห์บรรพกาลของวรรณวรรธน์ จากผลการศึกษาพบว่า ‘วรรณวรรธน์’ สร้างตัวละครเอกฝ่ายชาย ตัวละครเอกฝ่ายหญิง ตัวละครประกอบฝ่ายชาย และตัวละครประกอบฝ่ายหญิงให้มีภาพลักษณ์ 2 แบบ คือ 1) ภาพลักษณ์ความเป็นมนุษย์ และ 2) ภาพลักษณ์ความเหนือธรรมชาติ ซึ่งภาพลักษณ์ทั้งสองลักษณะนี้มีการสร้างให้แตกต่างกันทางด้านบุคลิกต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านรูปร่างหน้าตา อุปนิสัย พฤติกรรม และลักษณะความสามารถพิเศษเหนือธรรมชาติ นอกจากนี้ยังมีกลวิธีการสร้างภาพลักษณ์ตัวละครเหนือธรรมชาติผ่านองค์ประกอบของนวนิยาย 3 แนวทางสำคัญ คือ กลวิธีการสร้าง

ผ่านโครงเรื่อง กลวิธีการสร้างผ่านฉาก และกลวิธีการสร้างผ่านบทสนทนา โดยองค์ประกอบเหล่านี้จะทำให้ผู้อ่านเห็นถึงลักษณะความเหนือธรรมชาติของตัวละครได้อย่างชัดเจนและเร้าอารมณ์ความรู้สึกให้แก่ผู้อ่านเกิดจินตภาพตามได้อย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

วรรณวรรณ เป็นนักเขียนที่มีกลวิธีการสร้างตัวละครได้อย่างน่าสนใจ กล่าวคือ ตัวละครเอกและตัวละครประกอบเป็นบุคคลที่มีลักษณะเหนือธรรมชาติ ในความเหนือธรรมชาติเหล่านี้ก็มีบุคลิก พฤติกรรม อารมณ์ และความรู้สึกนึกคิดเช่นมนุษย์ธรรมดาทั่วไปในสังคมที่มีกิเลสตัณหา ความรัก โลภ โกรธ หลง นอกจากนี้ผู้ประพันธ์ยังสร้างให้ตัวละครเพลิงฟ้า ศาสตราจารย์อดุล และปิกบุญ มีความเหนือธรรมชาติคล้ายกัน คือ สามารถหยั่งรู้อดีตชาติได้ด้วยตนเอง แต่เพลิงฟ้าเป็นตัวละครเอกฝ่ายชายที่มีความเหนือธรรมชาติมากกว่าตัวละครอื่น ส่วนตัวละครที่มีลักษณะความเหนือธรรมชาติน้อยที่สุด คือ ‘สิตางค์’ เพราะต้องอาศัย การสัมผัสมือของผู้มีญาณถึงจะมองเห็นภาพเรื่องราวในอดีตได้

ผู้ประพันธ์มีการสร้างภาพลักษณ์ความเหนือธรรมชาติของตัวละครเอกและตัวละครประกอบให้มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน กล่าวคือ ภาพลักษณ์ความเหนือธรรมชาติของตัวละครสำคัญทั้ง 4 ตัว ได้แก่ เพลิงฟ้า ศาสตราจารย์อดุล สิตางค์ และปิกบุญ มีความเหนือธรรมชาติด้านการหยั่งรู้อดีตชาติของตนเอง และผู้อื่น โดยเพลิงฟ้า ศาสตราจารย์อดุล และปิกบุญ สามารถมองเห็นอดีตชาติได้ด้วยตนเอง โดยผู้ประพันธ์สร้างให้ตัวละครเอกฝ่ายชายและฝ่ายหญิงใช้ความเหนือธรรมชาติปกป้องเทวรูป และสร้างตัวละครประกอบ ฝ่ายชายและฝ่ายหญิงใช้ความเหนือธรรมชาติเพื่อแย่งชิงเทวรูปเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง จะเห็นได้ว่า วรรณวรรณมีการสร้างตัวละครให้มีลักษณะพิเศษเหนือธรรมชาติ เพื่อสร้างความน่าสนใจน่าจดจำให้แก่ผู้อ่าน ซึ่งสอดคล้องกับ วิลาวัลย์ ตังคณากุล (2551) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์ตัวละครเอกในนวนิยายไตรภาค ของคทาหัตต์ บุชปะเกศ กล่าวไว้ว่า จุดเด่นที่จะทำให้นวนิยายของคทาหัตต์ น่าสนใจ คือ การสร้าง ตัวละครให้มีพลังอำนาจพิเศษ เป็นความแปลกที่สร้างลักษณะเฉพาะโดดเด่นช่วยให้ผู้อ่านประทับใจ เช่น ตัวละครในเรื่องจิตสังหาร เป็นตัวละครที่มีญาณพิเศษหยั่งรู้จิตใจ ความนึกคิดของผู้อื่นได้

กลวิธีการสร้างภาพลักษณ์ความเหนือธรรมชาติของตัวละครสำคัญในนวนิยายเรื่องเล่ห์บรรพกาล ผู้ประพันธ์มีกลวิธีการสร้างความเหนือธรรมชาติผ่านโครงเรื่อง ผ่านฉาก และผ่านบทสนทนา โดยผู้ประพันธ์สร้างให้ตัวละครสำคัญ 4 ตัว ได้แก่ เพลิงฟ้า ศาสตราจารย์อดุล สิตางค์ และปิกบุญ มีความสามารถพิเศษในการหยั่งรู้อดีตชาติ โดยมีการสร้างผ่านโครงเรื่องตั้งแต่การเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่อง และการปิดเรื่องเป็นการพรรณนาย้อนเรื่องราวในอดีตชาติสลับกับเรื่องราวในปัจจุบัน นอกจากนี้ยังมีการสร้างผ่านฉากเกี่ยวกับการทำพิธีกรรม ฉากถ่ายทอดภาพในห้วงความคิดที่น่าตื่นเต้น ลึกลับ ลึ้นระทึกใจ และฉากในอดีตชาติ 2 ภาพชาติ คือ สมัยทวารวดีและสมัยรัชกาลที่ 5 อีกทั้งยังมีการสร้างบทสนทนาที่

ให้เห็นลักษณะความเหนือธรรมชาติของตัวละคร ซึ่งสอดคล้องกับ ขวัญจิตร นุชชำนาญ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ความเชื่อเหนือธรรมชาติและการสร้างภาวะเหนือธรรมชาติในนวนิยายของกึ่งฉัตร กล่าวไว้ว่า กึ่งฉัตรมีกลวิธีการสร้างตัวละครเหนือธรรมชาติผ่านโครงเรื่อง คือ เปิดเรื่องด้วยการพรรณานาฏหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ บรรยายลักษณะพฤติกรรมของตัวละครที่มีปมขัดแย้ง ด้านความรักและความ มีการสร้างผ่านฉากและบรรยากาศให้ดูลึกลับ ตื่นกลัว น่าติดตาม และมีการสร้างผ่านบทสนทนาที่ทำให้ผู้อ่านทราบและเข้าใจพฤติกรรมของตัวละครแต่ละตัว และทราบถึงความเหนือธรรมชาติของตัวละคร

การศึกษาตัวละครเหนือธรรมชาติในนวนิยายเรื่อง เล่ห์บรรพกาล ของวรรณวรรธน์ ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าผู้ประพันธ์มีการสร้างภาพลักษณ์ตัวละครให้มีลักษณะเหนือธรรมชาติ มีทศจรรย์เหนือจินตนาการ แต่ก็ยังคงสอดแทรกแง่มุมชีวิตจริงของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ เช่น การมุ่งหวังในผลประโยชน์ อำนาจ และต้องการถูกยอมรับจากคนในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ วีรวัฒน์ อินทรพร (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ตัวละครประเภทเหนือธรรมชาติในนวนิยายเรื่อง “หน้ากากซ่อนกลิ่น” ของแก้วเก้า กล่าวไว้ว่า การสร้างสรรค์นวนิยายของ แก้วเก้า นั้นไม่เพียงแต่มุ่งเสนอความบันเทิงสนุกสนานจากเรื่องราวเหลือเชื่อตามจินตนาการของผู้ประพันธ์เท่านั้น แต่แก้วเก้าได้ผสมผสานความจริงเข้ามาเพื่อเสนอข้อคิดที่เป็นความหมายในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ทำให้ผู้อ่านได้รับสาระความคิดของแง่มุมนวนิยายแนวสมจริงอีกด้วยโดยซ่อนอยู่ในการเสนอเรื่องราวเหลือเชื่อจากจินตนาการอย่างแนบเนียน

กล่าวโดยสรุปว่า นวนิยายเรื่องเล่ห์บรรพกาล ของวรรณวรรธน์ มีกลวิธีการสร้างภาพลักษณ์ตัวละคร ให้มีทั้งลักษณะความเป็นมนุษย์และลักษณะความเหนือธรรมชาติได้อย่างสมเหตุสมผล โดยการสร้างลักษณะพิเศษของตัวละครผ่านโครงเรื่อง ผ่านฉาก และผ่านบทสนทนา เป็นกลวิธีการสร้างที่โดดเด่นและแสดงให้เห็นถึงความเหนือธรรมชาติของตัวละครได้อย่างน่าประทับใจ ถือเป็นองค์ประกอบทางวรรณศิลป์ที่สำคัญที่ทำให้นวนิยายเรื่องเล่ห์บรรพกาล ของวรรณวรรธน์ ประสบความสำเร็จ ได้รับความนิยมจากแวดวงนักอ่านวรรณกรรมอย่างแพร่หลาย

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาการสร้างตัวละครเหนือธรรมชาติในนิทานพื้นบ้านที่นำมาสร้างเป็นบทละครโทรทัศน์
2. ควรศึกษาการสร้างภาพลักษณ์ตัวละครเหนือธรรมชาติในนวนิยายของนักเขียนท่านอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา วิชญาปกรณ์. (2537). *หลักเบื้องต้นในการศึกษาเรื่องสั้นและนวนิยาย*. พิษณุโลก : ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- กุลหาลาบ มัลลิกะมาส. (2521). *วรรณกรรมไทย*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- ขวัญจิตร นุชชำนาญ. (2556). ความเชื่อเหนือธรรมชาติและการสร้างภาวะเหนือธรรมชาติในนวนิยายของ
กึ่งฉัตร. วารสารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 7(2). 55-63.
- ธัญญา สังขพันธานนท์. (2539). *วรรณกรรมวิจารณ์*. กรุงเทพฯ : นาค.
- บาหยัน อิมสำราญ. (2548). *เอกสารคำสอนวิชา 411 231 นวนิยายเรื่องสั้นของไทย*. นครปฐม :
ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วนิดา บำรุงไทย. (2544). *ศาสตร์และศิลป์แห่งนวนิยาย*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วรรณวรรณ. (2559). *เล่ห์บรรพกาล ภาค ‘ภพพยากรณ์’*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ ณ บ้านวรรณกรรม.
- วรรณวรรณ. (2560). *เล่ห์บรรพกาล ภาค ‘อักษรปริศนา’*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ ณ บ้านวรรณกรรม.
- วรรณวรรณ. (2561). *เล่ห์บรรพกาล ภาค ‘เรขพิชฐาน’*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ ณ บ้านวรรณกรรม.
- วิลาวัลย์ ตั้งคณากุล. (2551). *การศึกษาวิเคราะห์ตัวละครเอกในนวนิยายไตรภาค ของคทาหัสต์
บุษปะเกศ. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.*
- วีรวัฒน์ อินทรพร. (2560). ตัวละครประเภทมนุษย์เหนือธรรมชาติในนวนิยายเรื่อง “หน้ากากดอก
ซ่อนกลิ่น” ของแก้วเก้า. วารสารคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. 10(3).
2324-2341.
- สายทิพย์ นุกุลกิจ. (2543). *วรรณกรรมไทยปัจจุบัน. (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ :
เอส.อาร์.พรินต์ติ้ง แมสโปรดักส์.
- สุพรรณิ วราทร. (2516). *ประวัติการประพันธ์นวนิยายไทย*. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์.
- สมพร มั่นตะสูตร. (2525). *วรรณกรรมไทยปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- อรจิรา อัจฉริยไพบูลย์. (2550). *กลวิธีสร้างภาพลักษณ์ตัวละครชายในผู้ชนะสิบทิศ.
(ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*